Autoriteit
Consument & Markt

Jaarverslag netneutraliteit 2016-2017

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info @acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

1 Invoeren van de Europese netneutraliteitsverordening

Sinds 30 april 2016 is in Europa de netneutraliteitsverordening van kracht, Verordening (EU) 2015/2120. De ACM publiceert ieder jaar een verslag waarin zij aangeeft hoe zij toezicht heeft gehouden op deze verordening en wat haar bevindingen zijn. Dit jaarverslag gaat over de periode van 30 april 2016 tot en met 30 april 2017. Daarna blikt de ACM vooruit op de speerpunten voor het komende jaar.

De ACM heeft op basis van de Europese netneutraliteitsverordening twee taken:

- zij moeten nauwlettend toezicht houden op artikelen 3 en 4 van de netneutraliteitsverordening en ervoor zorgen dat deze artikelen worden nageleefd, en
- zij moeten bevorderen dat niet-discriminerende internettoegangsdiensten voortdurend beschikbaar zijn op kwaliteitsniveaus die stroken met de stand van de techniek.

2 Terugblik

De ACM heeft het afgelopen jaar volop ingezet op:

- het informeren van aanbieders van internettoegangsdiensten en
- het ontwikkelen van instrumenten waarmee we effectief toezicht kunnen houden op de naleving van de Netneutraliteitsverordening.

Tijdens het verslagjaar introduceerde T-Mobile de dienst *Datavrije Muziek* die in strijd was met Nederlandse wetgeving. De ACM is daarop een traject gestart om duidelijkheid voor de markt te krijgen: kan nationale wetgeving bestaan naast de Europese verordening? De rechter heeft in de T-Mobile zaak *Datavrije Muziek* bepaald dat alleen de Europese verordening geldt op dit punt. De betreffende Nederlandse bepaling mag niet meer worden toegepast door ACM.

2.1 Informeren van aanbieders van internettoegangsdiensten

Op 18 maart 2016 heeft de ACM de sector geïnformeerd over:

- de belangrijkste verschillen tussen de bestaande nationale netneutraliteitswetgeving en de Europese netneutraliteitsverordening;

- de richtsnoeren van BEREC;
- de manier waarop de ACM toezicht houdt op de netneutraliteitsverordening;
- transparantieverplichtingen die voortvloeien uit de netneutraliteitsverordening; en
- het monitoren van de kwaliteit van internettoegangsdiensten.

De sector heeft de ACM geraadpleegd als vraagbaak. Aanbieders stelden bijvoorbeeld vragen over de reikwijdte van het eindgebruikersrecht en over gespecialiseerde diensten (met name in het licht van nooddiensten).

2.2 ACM en BEREC: ontwikkelen van toezichtsgereedschappen

De samenwerkende telecomtoezichthouders richten het toezicht op de netneutraliteitsverordening binnen BEREC verder in. Binnen BEREC bespreken de telecomtoezichthouders gezamenlijk de vragen die gaan over de uitvoering van de Netneutraliteitsverordening. Zo zorgen de toezichthouders ervoor dat ze de regels binnen Europa consistent toepassen.

De ACM heeft hiervoor meegewerkt aan de projecten binnen BEREC:

1. een methode ontwikkelen die toezichthouders kunnen gebruiken voor de bouw van een systeem om de kwaliteit van internettoegangsdiensten te meten en verkeerbeheersmaatregelen te detecteren. Aanbieders van internettoegangsdiensten gebruiken verkeersbeheersmaatregelen om het internetverkeer in goede banen te leiden, maar kunnen bijvoorbeeld ook gebruikt worden om bepaald verkeer te vertragen ten opzichte van ander verkeer. De methode bevat criteria waarmee toezichthouders rekening kunnen houden bij het ontwikkelen van een eigen meetsysteem of bij het certificeren van een meetsysteem van een derde partij. Deze methode is in het derde kwartaal van 2017 klaar.
2. technische specificaties opstellen voor de diverse componenten van een meetsysteem waarmee kwaliteitsaspecten als snelheid van de internettoegangsdienst kunnen worden gemeten. BEREC zal in 2017 een besluit nemen of zij een dergelijk meetsysteem zelf gaat ontwikkelen. Het betreft een opt-in systeem: Europese toezichthouders kunnen er gebruik van maken maar zijn hiertoe niet verplicht.
3. detectietools en -methoden ontwikkelen om toezicht te houden op contractuele, commerciële en technische praktijken van aanbieders van internettoegangsdiensten. Dit project is eind 2017 klaar.

Autoriteit
Consument & Markt

2.3 Dienst Datavrije Muziek van T-Mobile

Klanten van T-Mobile konden gebruik maken van muziekstreamingdiensten zonder dat dat ten laste ging van hun databundel. Na introductie van deze dienst Datavrije Muziek, besloot de ACM handhavend op te treden. Wij hebben T-Mobile met een dwangsom gelast de dienst uit de markt te nemen. De dienst was een duidelijke overtreding van artikel 7.4a, derde lid, van de Nederlandse Telecommunicatiewet. T-Mobile heeft beroep aangetekend tegen het handhavingsbesluit. In de zaak stonden de volgende rechtsvragen centraal:

- Bevat artikel 3, derde lid, van de netneutraliteitsverordening een categorisch verbod op tariefdiscriminatie?
- Had de nationale wetgever artikel 7.4a, derde lid van de Telecommunicatiewet in stand mogen laten?

De rechter heeft beide vragen met “nee” beantwoord en heeft het besluit van de ACM vernietigd. De ACM heeft zich bij de uitspraak neergelegd. Dit betekent niet automatisch dat de dienst Datavrije Muziek is toegestaan volgens de Europese netneutraliteitsverordening. Dit onderzoekt de ACM momenteel.

Van Nederlandse naar Europese netneutraliteit

Nederland was één van de eerste landen ter wereld met netneutraliteitswetgeving. Vanaf 1 januari 2013 was artikel 7.4a van de Telecommunicatiewet van kracht die het onderwerp regelde. Dit artikel verbiedt het blokkeren en vertragen van diensten en toepassingen op het internet (met een aantal uitzonderingen). Ook verbiedt het artikel elk onderscheid op het gebied van tarieven. Een dienst of product mag op basis van dit artikel niet duurder zijn, maar ook niet gratis of goedkoper. Het verbod op tariefdiscriminatie is niet expliciet opgenomen in de Europese verordening. Bij het invoeren van de Europese verordening heeft de Nederlandse wetgever bepaald dat dit categorische verbod op tariefdiscriminatie in stand bleef. De Europese verordening bevat verder aanvullende regels over de kwaliteit van de internettoegangsdiensten en over de manier waarop aanbieders hierover hun klanten moeten informeren.

Autoriteit
Consument & Markt

3 Speerpunten voor de periode 1 mei 2017 – 30 april 2018

In de Europese netneutraliteitsverordening staat de eindgebruiker centraal. Eindgebruikers hebben het recht op open internettoegang en het recht om gebruik te maken van de eindapparatuur van hun keuze. In contracten met aanbieders van internettoegangsdiensten kunnen technische en commerciële voorwaarden voor de internettoegangsdienst worden opgenomen, voor zover de rechten van de eindgebruiker niet beperkt worden. Deze contracten dienen daarnaast transparant en duidelijk te zijn, bijvoorbeeld over de snelheid van de internettoegangsdienst en hoe deze wordt beïnvloed door verkeersbeheersmaatregelen. Kortom, het moet voor de eindgebruiker duidelijk zijn wat hij krijgt.

Transparantie

De ACM heeft meerdere signalen gekregen dat de transparantieverplichtingen niet altijd goed worden nageleefd of dat voorwaarden in de contracten worden gebruikt die mogelijk in strijd zijn met de netneutraliteitsverordening. Dit onderzoekt de ACM het komende jaar.

Meetsysteem

Krijgt een internetgebruiker de snelheid die hem is beloofd? Het helpt als internetgebruikers zelf een betrouwbaar meetsysteem kunnen gebruiken. Daarom helpt de ACM het komend jaar in BEREC-verband mee aan de ontwikkeling van een meetsysteem. De ACM stelt ook een beleidsregel op om duidelijk te maken welke informatie over snelheden de eindgebruiker van zijn internetaanbieder kan verwachten.

Oordeel over de dienst Datavrije Muziek van T-Mobile

De ACM velt een oordeel over hoe de dienst *Datavrije Muziek* van T-Mobile zich verhoudt tot de netneutraliteitsverordening. De ACM is in dit kader begonnen met een onderzoek. Het belang van duidelijkheid over de vraag of deze dienst in lijn is met de netneutraliteitsverordening, blijkt ook uit het handhavingsverzoek dat door belangenorganisatie Bits of Freedom bij de ACM is ingediend.

Heeft u een signaal?

Uiteraard blijft de ACM ook in het komende jaar nieuwe signalen over de toepassing van de netneutraliteitsregels bekijken. Iedereen kan signalen over netneutraliteit bij de ACM indienen. Dat kan telefonisch, schriftelijk of via social media. Waar nodig zal de ACM actie ondernemen.